

Motion till riksdagen 2006/07:T349

av **Staffan Danielsson (c)**

Körkortstillstånd och trafikmedicinska synfältsbegränsningar

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om en översyn av gällande regelverk för hur körkortstillstånd beviljas och kan överklagas vid trafikmedicinska synfältsbegränsningar.

Motivering

Självfallet ska rimliga krav på bl.a. kunskaper, omdöme och fysiska förutsättningar ställas på den som vill erhålla körkortstillstånd. Därför krävs bl.a. godkänd synkontroll. Men det räcker inte med det. Även om man ser bra enligt syntestet och även enligt andra former av syntest, även om man skulle tillåtas köra upp och bli godkänd kan man förvägras körkortstillstånd om Vägverket känner till att personen har eller har haft begränsningar i synfältet. Vill den enskilde då få sin sak prövad väger just den ögonexpertis som Vägverket anlitar oerhört tungt, och det är svårt att få sin sak prövad på ett oberoende sätt.

I ett internationellt perspektiv är de svenska regelverken strängare, och ett synfel som i Sverige innebär att ett körkortstillstånd förvägras kan i andra länder innebära att ett körkortstillstånd utfädas.

I Sverige görs en sträng kontroll av bl.a. syn när man erhåller körkort, men sedan görs aldrig någon ytterligare kontroll under kvarvarande ca 60 år av livet. Detta innebär givetvis att många äldre med varierande grader av försämrad syn i olika avseenden tillåts att köra vidare oaktat detta. Motivet torde vara att deras omdöme förbättras med åren och att de med ökad försiktighet kan parera de sämre fysiska förutsättningarna.

Fel! Okänt namn på

Därför uppfattar jag det som märkligt att kraven på syn sätts så högt just när Vägverket får vetskap om att vissa begränsningar föreligger.

På samma vis som praxis är generös mot dem som under livets gång ser gradvis sämre i olika avseenden, borde bedömningen vara rimligt generös mot dem som har ett känt synfel men som ser bra, klarar syn- och körprov och kan dokumentera ett gott omdöme.

En möjlig lösning vore också att dessa kunde erhålla ett prøvokörkort, där en längre prøvotid får gå innan körkortet blir fullt gällande.

Att förvägras rätten till körkort trots att man ser bra och har ett gott omdöme är för många ett dråpslag som i hög grad begränsar frihet och livskvalitet. Samtidigt som det ska ställas rimliga krav för att erhålla körkort får inte heller ribban sättas för högt.

Jag anser att nuvarande praxis vid vissa konstaterade synfältsbegränsningar är alltför restriktiv och bör ses över. Man bör då också överväga att kunna utfärda prøvokörkort eller tidsbegränsade körkort, om ett fullt gällande körkort omgående kan anses tveksamt. Sedan får verkligheten avgöra om körkortet får behållas eller ej, på samma vis som detta gäller för alla dem som avlade körkortsprov för 50–60 år sedan och som ser gradvis sämre men ändå själva avgör när synbegränsningarna är så omfattande att de slutar köra.

Regelverken för hur den som drabbas av ett negativt besked ska ha rätt att få sin sak prøvad av oberoende expertis och nya instanser bör också ses över. Sverige är ett litet land, och några medicinska experter får lätt en mycket dominerande ställning och utformar i praktiken både kriterier och faller avgörandet i de enskilda gränslandsfallen. Vetenskaplig prestige kan också vara förekommande i dessa frågor.

De forskningsresultat som finns kring denna synproblematik och som uppenbarligen tolkas annorlunda i andra länder har inte föranlett någon upp-
mjukning av den strängare svenska tillämpningen. Det finns inte heller någon statistik som visar att olycksriskerna ökar med en något mindre restriktiv tillämpning, medan det sannolikt går att visa att det faktum att Sverige inte omprövar körkortslämpligheten under innehavarens livstid ger en viss ökad risk.

En annan relevant aspekt är att det stränga svenska synsättet för godkänd syn endast tillämpas på personer där Vägverket råkar få kännedom om att någon begränsning finns. Har man inte kommit in i Vägverkets rullor gäller inga begränsningar. Vore det så allvarligt med ett begränsat synfel borde givetvis den uppsökande verksamheten mot alla som lever med synfel ges en mycket högre prioritet, men så görs inte.

Regeringen bör därför genomföra en översyn av gällande regelverk i enlighet med vad som anförts i denna motion.

Stockholm den 26 oktober 2006

Staffan Danielsson (c)